

DATUM 2025-10-06
DIARIENUMMER LM2025/092229

Yttrande över promemorian Ändring av kravet på befordringstid i den samhällsomfattande posttjänsten

Fi2025/01485

Lantmäteriet avstyrker förslaget. Författningsändringar som möjliggör en ökad digital hantering är en förutsättning för längre befordringstider. Om förslaget om ändrad befordringstid ändå genomförs är det emellertid ännu viktigare och mer angeläget med snabba ändringar av den fastighetsrättsliga lagstiftningen. Nedan utvecklar Lantmäteriet skälen för sitt avstyrkande.

Lantmäteriet är den statliga lantmäterimyndigheten,¹ vilket bland annat innebär att myndigheten ansvarar för att handlägga ärenden enligt fastighetsbildningslagen (1970:988), anläggningslagen (1973:1149) och ledningsrättslagen (1973:1144) i de kommuner som inte har en kommunal lantmäterimyndighet.² Lantmäteriet är även inskrivningsmyndighet,³ vilket bland annat innebär att myndigheten ansvarar för att handlägga ärenden om lagfart, inteckning samt är beskattningsmyndighet för stämpelskatt⁴ i hela landet.

Ovanstående verksamhet medför att Lantmäteriet har ett omfattande behov av att kommunicera med privatpersoner, företag och olika offentliga aktörer. Handläggningen av ärenden om till exempel fastighetsbildning och inskrivning kan bland annat innefatta förelägganden, delgivning, kallelser, kompletteringar av avtal eller annan dokumentation, yrkanden och underrättelser om pågående ärenden och om beslut. Lantmäteriet skickar även ett betydande antal fakturor avseende förrättningskostnader,⁵ expeditionsavgifter och stämpelskatt.⁶ Fastighetsbildningsärenden är vidare ofta flerpartsärenden som innehåller tvångsåtgärder vilket innebär att myndigheten ofta måste delge och kommunicera med ett stort antal sakägare.⁷

¹ 1 § förordningen (2009:946) med instruktion för Lantmäteriet.

² I Sverige finns totalt 41 lantmäterimyndigheter. Av dessa är 40 kommunala lantmäterimyndigheter som ansvarar för att handlägga ärenden inom den egna kommunens gränser. Ärenden i landets övriga kommuner handläggs av den statliga lantmäterimyndigheten, Lantmäteriet.

³ 19 kap. 3 § jordabalken.

⁴ 3 § lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter.

⁵ Se mer information om förrättningskostnader på [vår webbplats](#).

⁶ Se mer information om expeditionsavgifter och stämpelskatt på [vår webbplats](#).

⁷ Kretsen berörda kan i vissa fall vara väldigt omfattande, t.ex. [omarronderingsärenden](#) som kan beröra tusentals markägare.

Lantmäteriet verkar aktivt för att kommunikation i högre utsträckning ska ske digitalt,⁸ men fysisk post används fortfarande i betydande utsträckning.⁹ Delar av den post som Lantmäteriet skickar innehåller till exempel överenskommelser eller liknande handlingar som ska undertecknas och sändas åter till myndigheten. På grund av begränsningar i lag måste vissa handlingar undertecknas med penna på papper.¹⁰ Till detta kommer att vissa personer som Lantmäteriet skickar post till har skyddad identitet eller bor utomlands, vilket begränsar möjligheten att använda digitala alternativ. Lantmäteriet är till följd av detta förhindrat från att digitalisera kommunikationen i sådan omfattning att negativa konsekvenser i form av ökad handläggningstid, ökade kostnader för myndigheten och enskilda, samt ökad risk för rättsförluster uteblir.

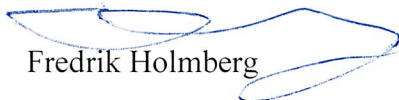
En längre postbefordringstid innebär att myndigheten måste tillämpa längre svarstider och att tiden mellan kallelse och sammanträde måste förlängas. Detta kommer att leda till längre handläggningstider. Både för fastighetsbildningsärenden och inskrivningsärenden gäller vidare att besvärstider i många fall beräknas från beslutsdagen eller inskrivningsdagen och inte från delfåendet. Vidare gäller att inskrivningsärenden enligt 19 kap. 6 § jordabalken ska tas upp på *inskrivningsdag* och tidpunkten för när en ansökan om inskrivning inkommer till Lantmäteriet kan ha avgörande betydelse. Huvudregeln är nämligen att en tidigare ansökan har företräde framför en senare.¹¹ En förlängd postgång riskerar därmed att leda till rättsförluster.

I de fall expressbrev behöver användas för att kompensera för den längre befordringstiden ökar i stället kostnaderna och den administrativa bördan både för Lantmäteriet och de som behöver skicka post till Lantmäteriet.

På grund av de negativa effekterna för Lantmäteriets verksamhet och samhället i övrigt avstyrker Lantmäteriet utredningens förslag om ändring av kravet på befordringstid.

Lantmäteriets beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Fredrik Holmberg. I den slutliga handläggningen har även ställföreträdande generaldirektören Anders Lundquist, samt juristerna David Fridh och Alexander Frohm (föredragande) medverkat.

För Lantmäteriet

Fredrik Holmberg

⁸ Se mer information om våra befintliga e-tjänster för privatpersoner och för företag samt e-tjänster under utveckling på vår webbplats.

⁹ Under år 2024 skickade Lantmäteriet cirka 900 000 brev. För närvarande ges cirka 70 procent av ansökningarna i fastighetsbildningsärenden in i pappersform. För inskrivningsärenden var motsvarande siffra 57 procent för år 2024.

¹⁰ Se närmare beskrivning i Lantmäteriets rapport från 2018, *Fastighetsöverlåtelser i en digital tid* (Dnr 519-2018/565).

¹¹ Detta följer bland annat av 17 kap. jordabalken om företräde på grund av inskrivning och 18 kap. avseende godtroshetsförvärv på grund av inskrivning.